

Maja Gulin, novinar "Slobodne Dalmacije" i vanjski suradnik magazina LIVINGSTONE.

Krug se otvorio

Maja Gulin

Premda žene čine većinu svjetske populacije, u poduzetništvu su još u manjini. Iako obavljaju dvije trećine poslova u svijetu, i dalje privređuju svega jednu desetinu svjetskoga dohotka i posjeduju manje od jedan posto svjetskih dobara. Neosporna je činjenica da među poduzetnicima ima manje žena nego muškaraca. Ipak, u hrvatskom se gospodarstvu zapaža sve veća prisutnost žena na rukovodećim mjestima. Da je poslovnih žena na hrvatskom tržištu sve više, svjedoči i **Jadranka Radovanić**, predsjednica *Hrvatske gospodarske komore u Splitu* i predsjednica *Hrvatske udruge poslovnih žena Krug*. Prema njezinim riječima, a mnogo zna jer funkciju predsjednice HGK obnaša već punih deset godina, a u Krugu je aktivna od samoga osnutka 1992. godine, hrvatske poduzetnice danas vode tvrtke u kojima je zaposleno i do deset tisuća osoba, što je brojka koju treba respektirati.

U Hrvatskoj su u 2002. godini poduzetnice vodile osam tisuća tvrtki, a u 2008. čak osamnaest tisuća. Rast ženskog poduzetništva je u Hrvatskoj na razini od 30 posto godišnje, najviše u regiji. Poduzetnice u Hrvatskoj najčešće otvaraju tvrtke vezane uz trgovinu, ali bave se i obrtima koji nisu posve karakteristični za žene, kao što su građevinarstvo ili poljoprivreda. Zanimljivo je usporediti stanje u Americi i Hrvatskoj. Postotak žena u poduzetništvu u Americi godišnje raste po stopi od samo šest posto. No, naša sugovornica tvrdi da je jedan od razloga tako malom postotku činjenica da muževi američkih poduzetnica zasigurno zarađuju više od hrvatskih.

Mlade "lavice"

Mlađi naraštaji žena hrabro kroče putem koji je barem donekle poznat. Mlade "lavice" traže savjete i informacije na relevantnim mjestima, traže pomoć pri odluci za koji će se posao odlučiti. Veliku ulogu tu je, dakako, odigrala udruga Krug. "Susrećemo se i sa studenticama, sugeriramo im da ako imaju ideju, ne čekaju da ih netko zaposli, već da osnuju tvrtku, krenu u obrt. Svatko mora tražiti svoje mjesto pod suncem i dati svoj maksimum. Kvalitetan radnik, kvalitetna usluga i kvalitetan proizvod će uvijek opstati na tržištu. A o ženskom poduzetništvu raspravljat ćemo i na 8. forumu jadransko-jonskih komora, koji će pod pokroviteljstvom

Europskog parlamenta biti održan od 15. do 18. travnja u Splitu ili Makarskoj", najavljuje Jadranka Radovanić.

Članice Kruga rade na poboljšanju položaja poslovnih žena u društvu tako što potiču žensko poduzetništvo, poslovnu kulturu i međusobnu suradnju. Krug se širi iz dana u dan, Udruga je aktivna u Zagrebu, Splitu, Varaždinu, Rijeci, Dubrovniku, Osijeku, Zadru, Karlovcu, Crikvenici i Rovinju, te danas ima 200 članica. Sve su one međusobno povezane svakodnevno *KrugNet* mrežom jer smatraju da je protok informacija od iznimne važnosti za djelovanje Udruge. Udruga Krug je primljena i u međunarodnu organizaciju poslovnih žena FCEM, čime se njezine članice posebno ponose. "Dugo smo bile u 'predvorju' FCEM-a, baš kao što je naša zemlja u predvorju EU-a, no to nas nije obeshrabrilo", priča Jadranka Radovanić, "Radile smo što smo bolje mogle i naše članstvo u FCEM-u, u kojem jednu zemlju može predstavljati samo jedna udruga, uvjerilo nas je da smo na pravom putu."

Država investira u žene

Da bi poduzetnica bilo još više, država mora dati veću potporu mladim ženama. Prije svega tu se misli na kvalitetnu cjelodnevnu skrb o djeci jer nije lako uskladiti posao s djecom i obvezama u obitelji. Zbog toga su mnoge mlade žene danas odlučile nemati dijete. No, prije ili poslije, nameće se pitanje je li takav odabir dobar, treba li im uopće tako jako poslovno angažiranje. Muškarcima je lakše. Oni nikad neće razmišljati na takav način, a ženama je to jednostavno prirođeno. Da Hrvatska na određeni način već kreće pravim putem, svjedoči i otvaranje *Fonda za razvoj* ženskog poduzetništva pri Vladi RH, koji djeluje po istim načelima kao i Fond za ravnopravnost i unapređivanje ženskog poduzetništva pri EU. Iz fonda, u koji je do sada uplaćeno četiri milijuna kuna, poslovnim se ženama pomaže prilikom kupnje opreme,

edukacije, učenja stranih jezika, izrade planova razvoja, planova marketinga...

Poslovnim se ženama u Hrvatskoj isplati pomagati jer od svih tvrtki koje su u našoj zemlji tijekom proteklih godina pale u stečaj, niti jednu nije vodila žena! "To je zato jer su žene puno odgovornije od muškaraca, one dvaput ili triput odvagaju prije nego donesu određenu odluku. Žene se ne upuštaju u prevelike rizike, jer znaju da će u konačnici najviše stradati njihovi zaposlenici", tvrdi Jadranka Radovanić. Iako se stvari mijenjaju nabolje, poslovnim ženama u Hrvatskoj nije lako. Jer da ih netko zamijeti kao uspješne žene, bez obzira na njihovu pamet, znanje i naobrazbu, one, ipak, moraju u znatnoj mjeri "odskakati" od muškaraca. "Poslovne žene su odgovornije, odanije i marljivije od muškaraca. Volim kazati da iza svakog uspješnog muškarca stoji uspješna žena, koja ne mora nužno biti njegova supruga", sa smiješkom kaže Jadranka Radovanić.

Copyright: LIVINGSTONE, Croatian Magazine for Quality of Life
Astoria d.o.o., Rijeka
Sva prava pridržana.